Veileder til utfylling av søknad om særskilt tillatelse, inkludert endring av eksisterende tillatelse til kvotepliktig utslipp og til utfylling av skjema med program for beregning og måling av kvotepliktige utslipp

TA-2300/2007

s ft:

A. ADMINISTRATIVE OPPLYSNINGER OM DEN KVOTEPLIKTIGE ENHETEN **1**

A.1 NAVN, ADRESSER OG KONTAKTPERSON 1
A.2 DRIFTSMESSIG SAMMENHENG 1
A.3 NYE KILDESTRØMMER FOR VIRKSOMHETER MED SÆRSKILT TILLATELSE TIL KVOTEPLIKTIGE UTSLIPP I PERIODEN 2005-2007 2

B. KATEGORISERING AV DEN KVOTEPLIKTIGE **2**

B.1 KATEGORI FOR DEN KVOTEPLIKTIGE I PERIODEN 2008-2012 2
B.2 OVERFØRING AV CO_2 3

C. BESKRIVELSE AV DEN KVOTEPLIKTIGE VIRKSOMHETEN **4**

D. KILDESTRØMMER OG UTSLIPPSKILDER VED VIRKSOMHETEN **4**

E. METODER FOR BESTEMMELSE AV UTSLIPP **5**

E.1 OVERVÅKNINGSMETODE – BEREGNING AV CO_2-UTSLIPPET 6
E.1.1 Beregningsmetode *6*
E.1.2 Bestemmelse av usikkerhet - metodetrinn *6*
E.1.2.1 Oppfyllelse av krav til metodetrinn 7
E.1.2.2 Unntak fra metodetrinnene 7
E.1.2.3 Kildestrømmer det søkes unntak for 9
E.1.3. Måleutstyr for aktivitetsdata *16*
E.1.4. Metode for bestemmelse av faktorer *18*
E.1.5. Bruk av laboratorier *19*
E.1.5.1 Akkrediterte laboratorier 19
E.1.5.2 Bruk av ikke-akkrediterte laboratorier 19
E.2. OVERVÅKNINGSMETODE - KONTINUERLIG MÅLING AV CO_2-UTSLIPPET 19
E.2.1 Usikkerhet i utslippstallet for en utslippskilde *20*
E.2.1.1 Oppfyllelse av krav til metodetrinn 20
E.2.1.2 Årsak til at virksomheten søker om unntak fra metodetrinnene 20
E.2.1.3 Usikkerhet i utslippstall som ikke oppfyller kravene til metodetrinn 20
E.2.2 Måling av CO_2 ..... *20*
E.2.3 Måling av røykgassmengde *21*
E.2.4 Beregning av røykgassmengde *22*
E.2.5 Måling av hjelpeparametrer *22*
E.2.6 Beregning av kvotepliktig utslipp ut fra målte verdier *23*
E.2.7 Verifisering av målte utslipp *23*

F. INTERNKONTROLL **23**

G. ØVRIGE OPPLYSNINGER **23**

H. UNDERSKRIFT **24**

I. VEDLEGGSOVERSIKT **24**

A. Administrative opplysninger om den kvotepliktige enheten

A.1 Navn, adresser og kontaktperson

Virksomheten skal oppgi administrative opplysninger om den kvotepliktige enheten.

Det kan være flere kvotepliktige enheter per foretak. Alle kvotepliktige enhetene skal listes i feltet *navn på kvotepliktige enhet(er)*.

Med hensyn til *foretaksnummer* og *bedriftsnummer* henvises det til Foretaksregisteret i Brønnøysund, www.brreg.no. Med *bransjenummer* menes SSBs standard for næringsgruppering.

Rubrikkene *felt, innretning, satellitter, blokk og lisensnummer* skal kun fylles ut for virksomheter offshore.

Adresse for kontaktperson oppgis kun dersom kontaktpersonens arbeidsadresse avviker fra den kvotepliktige enhetens adresse.

A.2 Driftsmessig sammenheng

Ved vurdering av om kapasitetsgrensen for en virksomhet er oversteget slik at virksomhetens klimagassutslipp er kvotepliktige vurderes flere enheter samlet dersom de er innenfor samme kategori og enhetene står i nær driftsmessig eller fysisk sammenheng, forskriftens § 1-1 tredje ledd.

Fortolkningen av formuleringen ”nær driftsmessig eller fysisk sammenheng” har videre betydning for å plassere den kvotepliktige i riktig kategori (A, B eller C) hvilket har betydning for hvilke krav som skal stilles, blant annet til maksimal tillatt usikkerhet ved bestemmelse av aktivitetsdata (se forskriftens § 2-2 femte ledd) og for å fastlegge hvilke utslipp ved en virksomhet som skal anses for ”mindre utslipp” slik at kravene til beregning og måling av disse utslippene kan lempes noe (se forskriftens § 2-3 første ledd siste setning).

Begrepet ”nær driftsmessig og fysisk sammenheng” er ment å implementere anleggsdefinisjonen i klimakvotedirektivet (se 2003/87/EC artikkel 3).

Begrepet defineres nærmere i direktivet som en fast teknisk enhet der det utføres én eller flere av de former for virksomhet som er omfattet av kvoteplikten, samt enhver annen virksomhet direkte forbundet med den som teknisk er knyttet til de former for virksomhet som utføres på stedet, og kan ha innvirkning på utslipp og forurensning.

Hvorvidt det er en slik nær driftsmessig eller fysisk sammenheng vil bero på en konkret vurdering hvor flere momenter vil kunne være relevante. I praksis har begrepet i første kvoteperiode (2005-2007) blitt fortolket slik at enhetene i et og samme fjernvarmenett blitt ansett for å stå i nær driftsmessig og fysisk sammenheng. Dette gjelder selv om enhetene fysisk ligger langt fra hverandre.

Begrepet fortolkes også slik at det ikke må være både driftsmessig *og* fysisk sammenheng mellom enheten. Driftsmessig sammenheng uten fysisk sammenheng kan også medføre kvoteplikt. Driftsmessig sammenheng kan forekomme der bruk av én produksjonsenhet påvirker bruken av en annen produksjonsenhet.

Det kan utarbeides flere overvåkingsprogrammer og gis flere tillatelser selv om flere enheter skal vurderes samlet i forhold til kapasitetsgrenser og plassering i kategori (A, B eller C). Det vil også kunne være aktuelt at det gis en tillatelse til flere enheter som ikke skal vurderes samlet.

For anlegg offshore vil avtaleverket som ligger til grunn for all annen kostnads- og ressursfordeling mellom de forskjellige lisenser og innretninger kunne være av stor betydning ved vurderinger av omfanget av en kvotepliktig enhet.

I tilfeller der det ikke foreligger nær driftsmessig eller fysisk sammenheng mellom enhetene som en og samme operatør drifter og dette er tilstrekkelig dokumentert, er ikke forskriften til hinder for at en operatør kan søke om tillatelse til kvotepliktige utslipp for flere enheter som ikke står i nær driftsmessig eller fysisk sammenheng. Enhetene vil i et slikt tilfelle bli vurdert separat ved fastsettelse av krav til måling og beregning av utslippene. I et slikt tilfelle vil "kvoten" for hva som skal anses for mindre utslipp etter forskriftens § 2-3 første ledd siste setning kunne benyttes to ganger.

Dersom det på den annen side er behov for å gi flere tillatelser til enheter som står i nær driftsmessig eller fysisk sammenheng fordi disse enhetene drives av ulike operatører offshore eller selskaper på land, vil disse enhetene bli vurdert samlet ved vurdering av kvoteplikt, plassering i kategori og vurdering av hva som skal anses for mindre utslipp. I et slikt tilfelle vil det imidlertid presiseres i tillatelsene at plikten til å innlevere kvoter og beregning og måling og rapportering av utslippene for de enkelte kildestrømmene vil kunne skje separat for de enkelte enhetene.

A.3 Nye kildestrømmer for virksomheter med særskilt tillatelse til kvotepliktige utslipp i perioden 2005-2007

Dette punktet skal kun fylles ut av virksomheter som har hatt særskilt tillatelse til kvotepliktig utslipp av CO_2 i perioden 2005-2007.

Virksomheter som søker om tillatelse til utslipp av CO_2 fra nye kildestrømmer for perioden 2008-2012 skal oppgi hvilke kildestrømmer dette gjelder.

B. Kategorisering av den kvotepliktige

B.1 Kategori for den kvotepliktige i perioden 2008-2012

I tabellen skal det oppgis hvilken kategori det forventes at virksomheten vil befinne seg i for årene 2008-2012. Om det er sannsynlig at utslippet i ett år vil vippe mellom to kategorier, skal høyeste kategori settes opp i tabellen.

Den kvotepliktige plasseres i kategori ut fra det totale årlige utslippet av kvotepliktig CO_2:
Kategori A: Kvotepliktig enhet med utslipp på mindre enn eller lik 50 000 tonn/år.
Kategori B: Kvotepliktig enhet med utslipp større enn 50 000 tonn/år eller mindre enn eller lik 500 000 tonn/år.
Kategori C: Kvotepliktig enhet med utslipp på mer enn 500 000 tonn/år.

Virksomheter som vil ha utslipp mindre enn 25 000 tonn CO_2/år for enkelte av årene 2008-2012 skal oppgi dette, samt hvilke år dette vil være tilfelle. Årsaken til at dette skal oppgis er at kvotepliktige virksomheter som slipper ut mindre enn 25 000 tonn CO_2/år kan få godkjent et forenklet program for måling og beregning av utslipp som ikke inneholder alle opplysninger som kreves i § 2-1 i klimakvoteforskriften. For slike virksomheter kan følgende krav frafalles:

- dokumentasjon iht. usikkerhet i aktivitetsdata for hver kildestrøm som skal overvåkes (jfr. § 2-1e).
- beskrivelse av metodene som vil bli brukt ved prøvetaking og analyse (jfr. § 2-1g). Dette er punkt E.1.3 og D.1.4 i skjemaet.
- bruk av akkrediterte laboratorier. Dette er punkt D.1.5.a i skjemaet.
- beskrivelse av internkontrollprosedyrene virksomheten har etablert (jfr. § 2-1j). Dette er punkt E i skjemaet.

For virksomheter som forventer eller planlegger vekst eller reduksjoner i utslippene, og som av den grunn vil endre kategori i løpet av perioden 2008-2012, må det tas stilling til hvorvidt forskriftens krav til den nye kategorien overholdes. Dersom virksomheten mener de ikke klarer å overholde disse kravene, må de søke om unntak, jfr. punkt E.1.2 i skjemaet.

B.2 Overføring av CO_2

Virksomheten skal i dette punktet oppgi om det er ført ut fra virksomheten kvotepliktig CO_2, enten som ren CO_2, CO_2 brukt eller bundet i produkter eller CO_2 i råstoff. Dersom dette er tilfelle skal det legges ved dokumentasjon på hvordan mengden overført CO_2 eller CO_2 bundet bestemmes, samt at usikkerheten overholdes.

Mengde overført CO_2 eller CO_2 bundet som karbonat skal bestemmes med en maksimal usikkerhet på 1,5 %.

CO_2 som føres ut av den kvotepliktige virksomheten kan trekkes fra det beregnede utslippstallet etter godkjenning av SFT (forskriftens vedlegg 1F). Eksempler på CO_2 som er overført og som kan trekkes fra er:

- ren CO_2 brukt i kullsyreholdige drikker
- ren CO_2 brukt som tørris for kjøling
- ren CO_2 brukt som brannslokkingsmidler, kjølemiddel eller laboratoriegass
- ren CO_2 brukt i skadedyrbekjempelse i forbindelse med korndyrking
- CO_2 brukt som løsemiddel i næringsmiddelindustri eller kjemisk industri
- CO_2 brukt og bundet i råstoff eller produkter i kjemisk industri og masseindustri
- karbonater bundet i spraytørkede absorberingsprodukter (SDAP) fra halvtørr røykgassscrubber.

C. Beskrivelse av den kvotepliktige virksomheten

I dette avsnittet skal den virksomheten som bidrar til de kvotepliktige utslippene beskrives. Den teknologien som er benyttet ved virksomheten skal også beskrives.

Eksempler på hva som bør beskrives under dette punktet er:

- Sektoren virksomheten tilhører, med beskrivelse av hvorfor virksomheten er kvotepliktig.
- Årsproduksjonen ved virksomheten, samt produktspekteret.
- Driftsforhold/driftstid.
- Produksjonsanlegg; hvilke typer ovner benyttes. Er ovnene som benyttes gamle/nye.
- Energianlegg; produseres det strøm og/eller varme.

Dersom det er behov for mer detaljert beskrivelse enn det som det er satt av plass til i dette punktet, skal beskrivelsen i sin helhet legges ved som eget dokument til programmet.

D. Kildestrømmer og utslippskilder ved virksomheten

Tabellen skal gi en oversikt over kildestrømmer og utslippskilder som gir opphav til kvotepliktige utslipp. Alle kildestrømmer skal oppgis i tabellen, også de kildestrømmene som kommer inn under kategoriene mindre kildestrømmer, de-minimis kildestrømmer og kildestrømmer virksomheten vil innføre i løpet av perioden 2008-2012.

I kolonnen kildestrøm innført skal det oppgis om kildestrømmen er:
1. en kildestrøm som var omfattet av kvoteperioden 2005-2007
2. en kildestrøm med kvoteplikt fra 2008
3. en kildestrøm med kvoteplikt etter 2008, dvs. en kilde som virksomheten vil innføre etter 2008, men i løpet av perioden 2008-2012

I kolonnen skal tallet 1, 2 eller 3 benyttes.

Kildestrøm er definert som en spesifisert type brensel, materiale eller produkt som medfører utslipp av CO_2 fra en eller flere utslippskilder når det forbrennes, forbrukes eller produseres. Brensel eller material med tilnærmet lik sammensetning og dermed tilnærmet lik utslippsfaktor vil kunne defineres som samme kildestrøm selv om brenselet eller materialet forbrukes i ulike deler av en installasjon og CO_2-utslippet slippes ut fra ulike utslippspunkter.

Med *mindre kildestrømmer* menes kildestrømmer som til sammen utgjør maksimalt 5 000 tonn årlig utslipp av CO_2-ekvivalenter eller mindre enn 10 prosent av det totale årlige utslippet opp til maksimalt 100 000 tonn. Med *de-minimis kildestrømmer* menes kildestrømmer som til sammen utgjør maksimalt 1 000 tonn årlig utslipp av CO_2-ekvivalenter eller mindre enn 2 prosent av det totale årlige utslippet opp til maksimalt 20 000 tonn.

Det er den kvotepliktige selv som definerer de ulike kildestrømmene i et anlegg. Det er også den kvotepliktige som definerer hvilke kildestrømmer som er *mindre kildestrømmer* og *de-minimis kildestrømmer*.

Under er det gitt et eksempel på hvordan ulike kildestrømmer kan defineres ved en virksomhet.

Kildestrøm/ aktivitetsdata	**Brukes i utslippskilde nr**	**CO_2-utslipp (tonn/år)**	**Prosent av totalt årlig CO_2-utslipp**
Fyringsolje	Kjel nr 1, kjel nr 2 og kjel nr 4	150 000	62
Naturgass	Kjel nr 2	50 000	21
Råstoff nr 1	Ovn 1	30 000	12
Fyringsolje	Ovn 1	10 000	4
Prosessgass	Ovn 1	2 000	1
Årlig CO2-utslipp		**242 000**	

I eksempelet over utgjør forbruk av fyringsolje og prosessgass i ovnen til sammen 12 000 tonn CO_2/år. Da utslippene fra disse to kildestrømmene utgjør til sammen mindre enn 10 % av totalutslippet på 242 000 tonn CO_2/år kan de defineres som *mindre kildestrømmer*.

Kildestrømmen prosessgass i ovnen faller i tillegg inn under definisjonen av *de-minimis kildestrøm*.

Eksempel:

Virksomheten brenner naturgass i kjel 1 og kjel 2, samt at naturgass brennes i fakkel. I tillegg brenner virksomheten fyringsolje i kjel 2 og diesel i turbin 1 og turbin 2. Alle typene brensel gir opphav til kvotepliktige utslipp. Følgende skal da fylles ut i tabellen:

Kildestrøm-nummer	***Kildestrøm***	***Utslippskilde***	***Kildestrøm innført***
1	*Naturgass*	*Kjel 1, Kjel 2*	*1*
2	*Fyringsolje*	*Kjel 2*	*2*
3	*Naturgass*	*Fakkel*	*1*
4	*Diesel*	*Turbin 1, Turbin 2*	*2*

E. Metoder for bestemmelse av utslipp

Den kvotepliktige skal beregne eller måle alle kvotepliktige utslipp. Virksomheter som overvåker utslippene av CO_2 ved beregninger skal benytte avsnitt E.1. Virksomheter som overvåker utslippene av CO_2 ved kontinuerlig måling i røykgassen skal benytte avsnitt E.2. Kontinuerlig måling av CO_2 i røykgassen kan kun benyttes dersom denne metoden gir mer nøyaktige utslippstall enn ved beregning av utslippene. Virksomheter som både beregner og måler kontinuerlig utslippene av CO_2 skal benytte både avsnitt E.1 og E.2.

E.1 Overvåkningsmetode – beregning av CO_2-utslippet

Dette avsnittet skal brukes dersom utslippet skal overvåkes ved beregning. Dersom CO_2- eller CO-gasser overføres til annen virksomhet, skal dette likevel inngå i dette avsnittet.

E.1.1 Beregningsmetode

Beregningsmetoden skal beskrives ved å henvise til aktuell(e) metode(r) i vedlegg 2 i klimakvoteforskriften. Det skal også henvises til nummeret på ligningen, som er benyttet i beregningen, jfr. vedlegg 2. I de tilfeller det benyttes ligninger ved beregning av utslippet, som ikke er oppgitt i vedlegg 2, og hvor forskriften gir åpninger for å bruke disse, skal en beskrivelse og forklaring av ligningen legges ved i eget dokument.

I kolonnen kildestrømnummer skal det benyttes samme nummer som i punkt D benyttes.

Eksempel:
Virksomheten faller inn under avsnitt A1(utslipp fra energiproduksjon) i klimakvoteforskriften.
For kildestrøm 1 (Naturgass)) beregnes CO_2-utslippet ved hjelp av følgende ligning:

*CO_2-utslipp = ΣAktivitetsdata*Utslippsfaktor*Osidasjonsfaktor*

Dette er ligning (1) i vedlegg 2 til klimakvoteforskriften. Virksomheten skal da fylle inn følgende i tabellen:

Kildestrøm-nummer	***Beregningsmetode***	***Ligning nummer***
1	*A1*	*(1)*

E.1.2 Bestemmelse av usikkerhet - metodetrinn

Det skal i dette avsnittet fremkomme hvilke metodetrinn som vil bli brukt for hver enkelt kilde og kildestrøm.

Et metodetrinn reflekterer graden av nøyaktighet aktivitetsdata og andre faktorer for beregning av det kvotepliktige utslippet blir bestemt med. Metodetrinnene starter på trinn 1 og fortsetter oppover med trinn 2, 3 osv. Høyere metodetrinn knyttet til aktivitetsdata reflekterer strengere krav til maksimalt tillatt usikkerhet i mengde aktivitetsdata. Høyere metodetrinn knyttet til utslippsfaktor, oksidasjonsfaktor, omregningsfaktor og karboninnhold reflekterer større nøyaktighet i metoden for fremskaffelse av data.

Virksomheter som har et utslipp som varierer fra år til år og som ligger på grensen mellom to kategorier bør i overvåkingsprogrammet legge opp til at utslippene overvåkes i samsvar med de metoder som kreves i den høyeste kategorien virksomheten kan komme i fram til kvoteperiodens utløp. En virksomhet som forventer eller planlegger vekst i utslippene, og derav vil endre kategori i løpet av kvoteperioden kan søke om skjerpede krav til overvåking fra det år utslippene øker slik at virksomheten kommer over i neste kategori. Tilsvarende kan

overvåkingsprogrammet endres for virksomheter som reduserer utslippene i løpet av kvoteperioden.

Forskriften sier at SFT kan godkjenne et overvåkningsprogram som avviker fra forskriftens krav dersom kravene medfører urimelig høye kostnader eller er teknisk umulig å gjennomføre. Dette kan være relevant for ett eller flere av kravene, og kan for eksempel gjelde krav til maksimal usikkerhet i aktivitetsdata eller krav til bruk av bedriftsspesifikk utslippsfaktor fremfor standard utslippsfaktor. Terskelen for å gi unntak fra kravene ligger høyere for kvotepliktige i kategori C, enn for kvotepliktige i kategori B. I henhold til EUs regelverk for beregning, måling og rapportering – MRG – skal alle land underrette Kommisjonen om alle unntak som gis til kvotepliktige i kategori C. Denne plikten til å notifisere Kommisjonen vil også gjelde Norge.

E.1.2.1 Oppfyllelse av krav til metodetrinn

Virksomheten skal angi om kravene til overvåking gitt i vedlegg 2 i klimakvoteforskriften oppfylles. Dersom disse kravene ikke oppfylles og virksomheten ønsker å søke om unntak fra disse kravene, jfr. forskriftens § 2-3 1.ledd skal virksomheten angi nærmere i punktene E.1.2.a– E.1.2.e hvilke metodetrinn det søkes unntak for.

I forbindelse med søknad om tillatelse til utslipp og program for måling og beregning krever ikke SFT dokumentasjon av den totale usikkerheten i aktivitetsdata og utslippsfaktor. Søknaden skal imidlertid inneholde alle opplysningene som etterspørres i punkt E.1.3 i søknadsskjema. Av søknaden skal det fremkomme hvilket usikkerhetsnivå/metodetrinn virksomheten søker om, dvs. om det søkes om unntak fra forskriftens krav og da eventuelt hvilket usikkerhetsnivå/metodetrinn det søkes om. Dette skal spesifiseres nærmere i punktene E.1.2.2 og E.1.2.3. SFT forutsetter at virksomhetene gjør en analyse av den totale usikkerheten i aktivitetsdata og utslippsfaktor slik at virksomheten søker om riktig nivå i forhold til det måleutstyr og de prosedyrer som planlegges benyttet. De vurderinger og analyser av total usikkerhet i aktivitetsdata og utslippsfaktorer som virksomheten har gjort må være tilgjengelige for SFT på eventuelle kontroller og skal sendes SFT i forbindelse med den årlige rapporteringen av kvotepliktige utslipp.

E.1.2.2 Unntak fra metodetrinnene

Virksomheten skal angi hvorfor det søkes om unntak fra metodetrinnene gitt i vedlegg 2 i forskriften. Dersom det er flere årsaker til at virksomheten søker om unntak, skal disse oppgis for hver enkelt kilde og kildestrøm.

Det kan søkes om unntak med begrunnelse i en eller flere av følgende årsaker:

- Kravene er teknisk umulig å gjennomføre
- Kravene medfører urimelig høye kostnader
- Kildestrømmene kommer inn under kategorien mindre kildestrømmer
- Kildestrømmene kommer inn under kategorien de-minimis kildestrømmer
- Virksomheten har utslipp på mindre enn 25 000 tonn CO_2/år

Virksomheten skal fremlegge grundig dokumentasjon som viser at kravet eller kravene medfører urimelig høye kostnader og/eller er teknisk umulig å gjennomføre, for at SFT skal kunne vurdere å avvike fra kravene. Denne dokumentasjonen skal vedlegges som egne dokument til programmet.

Begrepet ”*urimelig høy kostnad*” må relateres til nytten som gjennomføring av kravet medfører. Kostnaden kan komme i form av investering i nytt målerutstyr, økte utgifter til hyppigere målinger, økte utgifter til analyser i akkrediterte laboratorier, økt bemanning osv. Nytteeffekten fra den økte kostnaden vil vise seg i sikrere og mer nøyaktige utslippsdata. Det er den enkelte virksomheten som blir gjenstand for den økte kostnaden ved tiltaket, mens det er alle aktørene i kvotesystemet som til slutt høster nytteeffekten.

I en søknad om unntak fra ett eller flere av forskriftens krav på grunnlag av urimelige høye kostnader må den kvotepliktige kunne framlegge et oversiktlig regnskap som viser det absolutte beløp som tiltaket vil koste å gjennomføre. Med tiltak i denne sammenheng menes for eksempel innkjøp av nytt målerutstyr, årlige merutgifter ved bruk av akkreditert laboratorium etc. Det bør framgå årlige merkostnader som kravet vil innebære. Dersom det vil være markant billigere å utsette gjennomføringen av tiltaket, kan SFT gi unntak for en tidsbegrenset periode. Eksempel på tidsbegrenset unntak er innkjøp og montering av nytt målerutstyr i forbindelse med planlagt revisjonsstans av produksjonsprosessen. I slike tilfeller skal punkt E.1.2.3.a-1 om overgangsordninger i skjemaet fylles ut.

Begrepet ”*teknisk umulig*” betyr at en teknisk innretning som innføring av et tiltak krever (eks. målerutstyr) ikke er mulig å anskaffe eller ikke er mulig å installere i anlegget til den kvotepliktige.

Dersom virksomheten søker om unntak på grunn av utslipp fra mindre og/eller de-minimis kildestrømmer, skal den forventede utslippsmengden fra disse kildestrømmene oppgis i egen tabell. I tabellen skal det også oppgis totalt forventet årlig utslipp.

Med *mindre kildestrømmer* menes kildestrømmer som til sammen slipper ut mindre enn 5.000 tonn CO_2 pr. år eller bidrar til mindre enn 10 prosent (opp til maks 100.000 tonn) av virksomhetens totale årlige kvotepliktige utslipp, avhengig av hva som gir det største absolutte utslippet. Med *de-minimis kildestrømmer* menes kildestrømmer som til sammen slipper ut mindre enn 1.000 tonn CO_2 pr. år eller bidrar til mindre enn 2 prosent (opp til maks 20.000 tonn) av virksomhetens totale årlige kvotepliktige utslipp, avhengig av hva som gir det største absolutte utslippet.

Om det er muligheter for at utslippet fra en kildestrøm kommer til å overstige definisjonen for mindre eller de-minimis kildestrømmer eller at det er mulighet for at utslippet for små virksomheter vil overstige 25 000 tonn CO_2 pr år, kan ikke disse brukes som begrunnelse for søknad om unntak fra metodetrinnene. Dette for å unngå at kildestrømmene blir overvåket på for lavt nivå.

Eksempel:

Virksomheten oppfyller ikke overvåkingskravene gitt i vedlegg 3 i klimakvoteforskriften for to kildestrømmer (1 og 5) og ønsker å søke om unntak fra disse kravene, jfr. forskriftens § 2-3 1.ledd

Følgende fylles ut i tabellen:

Kildestrøm-nummer	***Årsaken til at det søkes om unntak***
1	*Teknisk umulig*
5	*Mindre kildestrømmer*

Da årsaken til at det søkes om unntak for kildestrøm nummer 5 er "mindre kildestrømmer" skal også tabellen nedenfor fylles ut. I eksempelet vises kun deler av tabellen.

Kildestrøm-nummer	***2008***		***2009***	
	Forventet totalt utslipp (tonn)	**Utslipp fra mindre/de-minimis (tonn)**	**Forventet totalt utslipp (tonn)**	**Utslipp fra mindre/de-minimis (tonn)**
5	*300 000*	*4500*	*350 000*	*4500*

E.1.2.3 Kildestrømmer det søkes unntak for

Kvotepliktige som beregner utslipp ved at aktivitetsdata multipliseres med en utslippsfaktor og deretter korrigeres for en oksidasjonsfaktor eller omregningsfaktor (beregningsformel) skal benytte punkt E.1.2.d-1. Kvotepliktige som bruker massebalanse til å beregne utslippene skal benytte punkt E.1.2.d-2.

E.1.2.3.a Kvotepliktige som benytter beregningsformel

Hensikten med tabellen er at det skal komme fram hvilke(t) nivå virksomheten søker om å få bruke for hver enkelt kilde og kildestrøm.

Det er kun metodetrinnene for kildestrømmene det søkes unntak for, jfr. forskriftens § 2-3 1.ledd som skal oppgis i tabellen. Kildestrømmer som oppfyller kravene til overvåking gitt i vedlegg 2 i klimakvoteforskriften skal ikke oppgis i denne tabellen. Dersom det søkes om unntak fra kravene som følger av et metodetrinn, og ikke direkte endring av metodetrinnet, skal unntaket spesifiseres i tekstboksen. Typiske krav i denne kategorien kan være kravet til prøvetakingsprosedyre og analysehyppighet ved bestemmelse av utslippsfaktor. Det skal oppgis hvilke krav det gjelder og hva det søkes unntak fra. Dokumentasjon og begrunnelse for unntak fra slike krav skal fremkomme i egne vedlegg.

I veileder til vedlegg 2 til klimakvoteforskriften er det oppgitt hvilke nivå virksomheter i kategori A, B og C innen de ulike sektorene kan søke om. Det gis en trinnvis oversikt over såkalte metodetrinn for bestemmelse av aktivitetsdata og faktorer for beregning av

kvotepliktige utslipp. Metodetrinnene starter på trinn 1 og fortsetter oppover med trinn 2, 3 osv. Høyere metodetrinn knyttet til aktivitetsdata reflekterer et strengere krav til maksimalt tillatt usikkerhet i mengde aktivitetsdata. Høyere metodetrinn knyttet til utslippsfaktor, karboninnhold, oksidasjonsfaktor og omregningsfaktor reflekterer større nøyaktighet i metoden for fremskaffelsen av dataene. For kvotepliktige i kategori A er minimumsnivåene tatt inn i forskriften. For virksomheter i kategori B og C er enkelte av kravene i vedlegg 2 til klimakvoteforskriften strengere enn minimumsnivået. Minimumsnivået er angitt i veileder til vedlegg 2 til klimakvoteforskriften. Dersom det ikke er angitt ulike metodetrinn for bestemmelse av en type data for en sektor innebærer dette at de kravene som er stilt i vedlegg 2 i forskriften er minimumskrav.

For kvotepliktige i kategori A er minimumsnivåene tatt inn i forskriften. For virksomheter i kategori B og C er enkelte av kravene i vedlegg 2 strengere enn minimumsnivået som angis i veileder til vedlegg 2 til klimakvoteforskriften. Dette gjelder spesielt kategori B. I slike tilfeller vil SFT kunne være mer lempelig med å gi unntak fra forskriftens krav. SFT vil kunne gi unntak ned til minimumsnivået både dersom forskriftens krav er teknisk umulig å imøtekomme og/eller dersom kravet medfører urimelig høye kostnader.

SFT vil være mer lempelig med å gi unntak fra forskriftens krav for mindre kildestrømmer enn for store kildestrømmer. Det kan gis unntak helt ned til metodetrinn 1 for mindre kildestrømmer, men dette er ingen universal ”regel”. SFT vil foreta en individuell vurdering i hvert enkelt tilfelle.

Kvotepliktige virksomheter som søker om unntak fra kravene i forskriftens vedlegg 2 skal i tabellen oppgi hvilket metodetrinn det søkes om. Det henvises til veilederen til vedlegg 2 til klimaforskriften for hvilke metodetrinn som kan fylles inn i tabellen.

Det er kun de faktorene det søkes unntak for som skal fylles ut i tabellen. Dette betyr at dersom en virksomhet ønsker å søke unntak fra metodetrinnene for aktivitetsdata, men ikke de andre faktorene, er det kun kolonnen aktivitetsdata som skal fylles ut. Kolonnene utslippsfaktor, oksidasjonsfaktor og omregningsfaktor forblir da tomme.

<u>Eksempel:</u>

Virksomheten brenner naturgass i kjel 1. Virksomheten er i kategori B, dvs. har et CO_2 utslipp per år på mellom 50 000 – 500 000 tonn. Virksomheten beregner sine utslipp i henhold til avsnitt A.1 i klimakvoteforskriften. I og med at virksomheten er i kategori B skal aktivitetsdata bestemmes med en maksimal usikkerhet på 1,5 %. LNG tilført kjel 1 er i punkt D i skjemaet oppgitt som kildestrøm nummer 1. På grunn av høye kostnader kan ikke virksomheten oppnå en usikkerhet på 1,5 % i aktivitetsdataene for denne kildestrømmen. Dokumentasjon på de høye kostnadene er lagt ved. Virksomheten søker derfor om å få benytte 2,5 % som usikkerhetsnivå for aktivitetsdata. Virksomheten søker ikke unntak i overvåkingsnivået for de andre faktorene.

Følgende skal da fylles ut i tabellen:

Kildestrøm-nummer	***Omsøkt overvåkingsnivå***			
	Aktivitetsdata	***Utslippsfaktor***	***Oksidasjonsfaktor***	***Omregningsfaktor***
1	*3*			

E.1.2.3.a-1 Overgangsordninger ved bruk av beregningsmetode
Dette punktet skal benyttes av virksomheter som søker om unntak fra kravene i vedlegg 2 til forskriften, som benytter beregningsformel ved beregning av utslippet og som søker om overgangsordninger.

Dersom virksomheten ønsker å søke om et og samme unntak, i henhold til informasjon fylt ut under punkt E.1.2.3.a for hele perioden 2008-2012, skal det kun krysses av for **Ja** i spørsmålet om det søkes om unntak for hele perioden. Det er i dette tilfellet ikke nødvendig å fylle ut den resterende informasjonen i dette punktet.

Dersom virksomheten ikke søker om unntak fra kravene i forskriften for hele perioden 2008-2012, dvs. svarer **Nei** på spørsmålet om det søkes om unntak for hele perioden, tabellen fylles ut. Virksomheten skal da oppgi når i perioden 2008-2012 den forventer å oppfylle forskriftens krav. I tabellen skal det kun oppgis de kildestrømmer det er søkt unntak for i punkt E.1.2.3.a og hvor det forventes at forskriftens krav kan oppfylles i løpet av perioden 2008-2012. Kildestrømnummeret som er oppgitt i tabellen i punkt D skal benyttes ved utfylling av tabellen.

Eksempel:

Virksomheten brenner naturgass i kjel 1. Virksomheten er i kategori B, dvs. har et CO_2 utslipp per år på mellom 50 000 – 500 000 tonn. Virksomheten beregner sine utslipp i henhold til avsnitt A.1 i klimakvoteforskriften. I og med at virksomheten er i kategori B skal aktivitetsdata bestemmes med en maksimal usikkerhet på 1,5 %. LNG tilført kjel 1 er i punkt D i skjemaet oppgitt som kildestrøm nummer 1. På grunn av høye kostnader kan ikke virksomheten oppnå en usikkerhet på 1,5 % i aktivitetsdataene for denne kildestrømmen de to første årene av perioden 2008-2012. Dokumentasjon på de høye kostnadene er lagt ved. Virksomheten søker derfor om å få benytte 2,5 % som usikkerhetsnivå for aktivitetsdata i 2008, 2009 og deler av 2010. Virksomheten søker ikke unntak i overvåkingsnivået for de andre faktorene.

Følgende skal da fylles ut i tabellen:

Kildestrøm-nummer		***2008***	***2009***	***2010***	***2011***	***2012***
1	***Aktivitetsdata***	*3*	*3*	*3/4*	*4*	*4*
	Utslippsfaktor					
	Oksidasjonsfaktor					
	Omregningsfaktor					

Dersom endringen forventes i løpet av et av årene 2008-2012, oppgi mer eksakt når endringen vil bli gjennomført:

1.mars 2010

Dersom virksomheten ikke vil oppnå forskriftens krav i løpet av perioden 2008-2012, men likevel vil oppnå en forbedring i metodetrinnet i løpet av perioden, skal også tabellen fylles ut. Virksomheten skal da oppgi når i perioden 2008-2012 denne forbedringen vil gjennomføres. I tabellen skal det kun oppgis de kildestrømmer det er søkt unntak for i punkt E.1.2.3.a og hvor det forventes en forbedring av metodetrinnet i løpet av perioden 2008-2012. Kildestrømnummeret som er oppgitt i tabellen i punkt D skal benyttes ved utfylling av tabellen.

Eksempel:

Virksomheten brenner kull. Virksomheten er i kategori B, dvs. har et CO_2 utslipp per år på mellom 50 000 – 500 000 tonn. Virksomheten beregner sine utslipp i henhold til avsnitt A.1 i klimakvoteforskriften. I og med at virksomheten er i kategori B skal aktivitetsdata bestemmes med en maksimal usikkerhet på 1,5 %. Kull tilført virksomheten er i punkt D i skjemaet oppgitt som kildestrøm nummer 3. På grunn av høye kostnader kan ikke virksomheten oppnå en usikkerhet på 1,5 % i aktivitetsdataene for denne kildestrømmen. Virksomheten har lagt ved dokumentasjon på at de i perioden 2008-2009 vil klare et usikkerhetsnivå på 5 % (metodetrinn 2), mens de fra 2010 vil klare et usikkerhetsnivå på 2,5 % (metodetrinn 3). Virksomheten søker derfor om å få benytte 5 % som usikkerhetsnivå for aktivitetsdata i 2008 og 2009 og 2,5 % som usikkerhetsnivå for aktivitetsdata for årene 2010-2012. Virksomheten søker ikke unntak i overvåkingsnivået for de andre faktorene.

Følgende skal da fylles ut i tabellen:

Kildestrøm-nummer		***2008***	***2009***	***2010***	***2011***	***2012***
1	***Aktivitetsdata***	*2*	*2*	*3*	*3*	*3*
	Utslippsfaktor					
	Oksidasjonsfaktor					
	Omregningsfaktor					

Dersom endringen forventes i løpet av et av årene 2008-2012, oppgi mer eksakt når endringen vil bli gjennomført:

Starten av 2010

Dersom det søkes om overgangsordninger fra kravene som følger av metodetrinnet, skal dette spesifiseres i tekstboksen. Det skal beskrives når virksomheten kan oppnå kravene i forskriften eller eventuelt når det kan oppnås forbedringer i forhold til de kravene det er søkt unntak for. Dokumentasjon og begrunnelse skal fremkomme i egne vedlegg.

E.1.2.3.b Kvotepliktige som beregner utslipp ved bruk av massebalanse
Hensikten med tabellen er at det skal komme fram hvilket nivå virksomheten søker om å få bruke for hver enkelt kildestrøm.

Det er kun metodetrinnene for kildestrømmer det søkes unntak for, jfr. forskriftens § 2-3 1.ledd som skal oppgis i tabellen. Kildestrømmer som oppfyller kravene til overvåking gitt i vedlegg 2 i klimakvoteforskriften skal ikke oppgis i denne tabellen. Dersom det søkes om unntak fra kravene som følger av et metodetrinn, og ikke direkte endring av metodetrinnet, skal unntaket spesifiseres i tekstboksen under dette punktet. Typiske krav i denne kategorien kan være kravet til prøvetakingsprosedyre og analysehyppighet ved bestemmelse av faktorer. Dokumentasjon og begrunnelse for unntak fra slike krav skal fremkomme i egne vedlegg.

I veileder til vedlegg 2 til klimakvoteforskriften er det oppgitt hvilke nivå virksomheter i kategori A, B og C innen de ulike sektorene kan søke om. Det gis en trinnvis oversikt over såkalte metodetrinn for bestemmelse av aktivitetsdata og faktorer for beregning av kvotepliktige utslipp. Metodetrinnene starter på trinn 1 og fortsetter oppover med trinn 2, 3 osv. Høyere metodetrinn knyttet til aktivitetsdata reflekterer et strengere krav til maksimalt tillatt usikkerhet i mengde aktivitetsdata. Høyere metodetrinn knyttet til utslippsfaktor, karboninnhold, oksidasjonsfaktor og omregningsfaktor reflekterer større nøyaktighet i metoden for fremskaffelsen av dataene. For kvotepliktige i kategori A er minimumsnivåene tatt inn i forskriften. For virksomheter i kategori B og C er enkelte av kravene i vedlegg 2 til klimakvoteforskriften strengere enn minimumsnivået. Minimumsnivået er angitt i veileder til vedlegg 2 til klimakvoteforskriften. Dersom det ikke er angitt ulike metodetrinn for bestemmelse av en type data for en sektor innebærer dette at de kravene som er stilt i vedlegg 2 i forskriften er minimumskrav.

For kvotepliktige i kategori A er minimumsnivåene tatt inn i forskriften. For virksomheter i kategori B og C er enkelte av kravene i vedlegg 2 strengere enn minimumsnivået som angis i denne veilederen. Dette gjelder spesielt kategori B. I slike tilfeller vil SFT kunne være mer lempelig med å gi unntak fra forskriftens krav. SFT vil kunne gi unntak ned til minimumsnivået både dersom forskriftens krav er teknisk umulig å imøtekomme og/eller dersom kravet medfører urimelig høye kostnader.

SFT vil være mer lempelig med å gi unntak fra forskriftens krav for mindre kildestrømmer enn for store kildestrømmer. Det kan gis unntak helt ned til metodetrinn 1 for mindre kildestrømmer, men dette er ingen universal ”regel”. SFT vil foreta en individuell vurdering i hvert enkelt tilfelle.

Kvotepliktige virksomheter som søker om unntak fra kravene i forskriftens vedlegg 2 skal i tabellen oppgi hvilket metodetrinn det søkes om. Det henvises til veilederen til vedlegg 2 til klimaforskriften for hvilke metodetrinn som kan fylles inn i tabellen.

Det er kun de faktorene det søkes unntak for som skal fylles ut i tabellen. Dette betyr at dersom en virksomhet ønsker å søke unntak fra metodetrinnene for aktivitetsdata, men ikke for karboninnhol, er det kun kolonnen aktivitetsdata som skal fylles ut. Kolonnen med karboninnhold forblir da tom.

Eksempel:

Virksomheten produserer og bearbeider jern og stål. Virksomheten er i kategori B, dvs. har et CO_2 utslipp per år på mellom 50 000 – 500 000 tonn. Virksomheten beregner sine utslipp ved bruk av massebalanse i henhold til avsnitt E.1 i klimakvoteforskriften. I og med at bedriften er i kategori B skal aktivitetsdata bestemmes med en maksimal usikkerhet på 1,5 %. Kull tilført prosessen er i punkt C i skjemaet oppgitt som kildestrøm nummer 3. På grunn av høye kostnader kan ikke virksomheten oppnå en usikkerhet på 1,5 % i aktivitetsdataene for denne kildestrømmen. Dokumentasjon på de høye kostnadene er lagt ved. Virksomheten søker derfor om å få benytte 2,5 % som usikkerhetsnivå for aktivitetsdata. Virksomheten skal benytte bedriftsspesifikk faktor ved beregning av karboninnhold, og søker derfor ikke om unntak fra overvåkingsnivået for denne faktoren.

Følgende skal da fylles ut i tabellen:

Kildestrøm-nummer	***Omsøkt overvåkingsnivå***	
	Aktivitetsdata	***Karboninnhold***
3	*3*	

E.1.2.3.b-1 Overgangsordninger ved bruk av massebalanse
Dette punktet skal benyttes av virksomheter som søker om unntak fra kravene i vedlegg 2 til forskriften, som benytter massebalanse ved beregning av utslippet og som søker om overgangsordninger.

Dersom virksomheten ønsker å søke om et og samme unntak, i henhold til informasjon fylt ut under punkt E.1.2.3.a for hele perioden 2008-2012, skal det kun krysses av for **Ja** i spørsmålet om det søkes om unntak for hele perioden. Det er i dette tilfellet ikke nødvendig å fylle ut den resterende informasjonen i dette punktet.

Dersom virksomheten ikke søker om unntak fra kravene i forskriften for hele perioden 2008-2012, dvs. svarer **Nei** på spørsmålet om det søkes om unntak for hele perioden, skal tabellen fylles ut. Virksomheten skal da oppgi når i perioden 2008-2012 den forventer å oppfylle forskriftens krav. I tabellen skal det kun oppgis de kildestrømmer det er søkt unntak for i punkt E.1.2.3.b og hvor det forventes at forskriftens krav kan oppfylles i løpet av perioden 2008-2012. Kildestrømnummeret som er oppgitt i tabellen i punkt D skal benyttes ved utfylling av tabellen.

Eksempel:

Virksomheten produserer og bearbeider jern og stål. Virksomheten er i kategori B, dvs. har et CO_2 utslipp per år på mellom 50 000 – 500 000 tonn. Virksomheten beregner sine utslipp ved bruk av massebalanse i henhold til avsnitt E.1 i klimakvoteforskriften. I og med at bedriften er i kategori B skal aktivitetsdata bestemmes med en maksimal usikkerhet på 1,5 %. Kull tilført prosessen er i punkt C i skjemaet oppgitt som kildestrøm nummer 3. På grunn av høye kostnader kan ikke virksomheten oppnå en usikkerhet på 1,5 % i aktivitetsdataene for denne kildestrømmen de to første årene av perioden 2008-2012. Dokumentasjon på de høye kostnadene er lagt ved. Virksomheten søker derfor om å få benytte 2,5 % som usikkerhetsnivå for aktivitetsdata i 2008, 2009 og deler av 2010. Virksomheten skal benytte bedriftsspesifikk faktor ved beregning av karboninnhold, og søker derfor ikke om unntak fra overvåkingsnivået for denne faktoren.

Følgende skal da fylles ut i tabellen:

Kildestrøm-nummer		***2008***	***2009***	***2010***	***2011***	***2012***
3	***Aktivitetsdata***	*3*	*3*	*3/4*	*4*	*4*
	Karboninnhold					

Dersom endringen forventes i løpet av et av årene 2008-2012, oppgi mer eksakt når endringen vil bli gjennomført:

1.juni 2010

Dersom virksomheten ikke vil oppnå forskriftens krav i løpet av perioden 2008-2012, men likevel vil oppnå en forbedring i metodetrinnet i løpet av perioden, skal også tabellen fylles ut. Virksomheten skal da oppgi når i perioden 2008-2012 denne forbedringen vil gjennomføres. I tabellen skal det kun oppgis de kildestrømmer det er søkt unntak for i punkt E.1.2.3.b og hvor det forventes en forbedring av metodetrinnet i løpet av perioden 2008-2012. Kildestrømnummeret som er oppgitt i tabellen i punkt D skal benyttes ved utfylling av tabellen.

Eksempel:

Virksomheten produserer og bearbeider jern og stål. Virksomheten er i kategori B, dvs. har et CO_2 utslipp per år på mellom 50 000 – 500 000 tonn. Virksomheten beregner sine utslipp ved bruk av massebalanse i henhold til avsnitt E.1 i klimakvoteforskriften. I og med at bedriften er i kategori B skal aktivitetsdata bestemmes med en maksimal usikkerhet på 1,5 %. Kull tilført prosessen er i punkt C i skjemaet oppgitt som kildestrøm nummer 3. På grunn av høye kostnader kan ikke virksomheten oppnå en usikkerhet på 1,5 % i aktivitetsdataene for denne kildestrømmen. Virksomheten har lagt ved dokumentasjon på at de i perioden 2008-2010 vil klare et usikkerhetsnivå på 5 % (metodetrinn 2), mens de fra 2011 vil klare et usikkerhetsnivå på 2,5 % (metodetrinn 3). Virksomheten søker derfor om å få benytte 5 % som usikkerhetsnivå for aktivitetsdata i perioden 2008-2010 og 2,5 % som usikkerhetsnivå for aktivitetsdata for årene 2011 og 2012. Virksomheten skal benytte bedriftsspesifikk faktor ved beregning av karboninnhold, og søker derfor ikke om unntak fra overvåkingsnivået for denne faktoren.

Følgende skal da fylles ut i tabellen:

Kildestrøm-nummer		***2008***	***2009***	***2010***	***2011***	***2012***
3	***Aktivitetsdata***	*2*	*2*	*2*	*3*	*3*
	Karboninnhold					

Dersom endringen forventes i løpet av et av årene 2008-2012, oppgi mer eksakt når endringen vil bli gjennomført:

Starten av 2011

Dersom det søkes om overgangsordninger fra kravene som følger av metodetrinnet, skal dette spesifiseres i tekstboksen. Det skal beskrives når virksomheten kan oppnå kravene i forskriften eller eventuelt når det kan oppnås forbedringer i forhold til de kravene det er søkt unntak for. Dokumentasjon og begrunnelse skal fremkomme i egne vedlegg.

E.1.3. Måleutstyr for aktivitetsdata

Hensikten med dette avsnittet er at det skal fremkomme hvilket måleutstyr virksomheten benytter ved beregning og måling av aktivitetsdata. Måleutstyret skal beskrives i eget vedlegg. Alle måleapparater som benyttes skal beskrives, dette inkluderer blant annet trykk-, temperatur, tetthets- og differansetrykkmålinger.

For hvert måleapparat skal følgende punkt beskrives:

- Henvisning til aktuell kildestrøm
- Type måleinstrument
- Spesifikasjon av måleinstrumentet
- Plasseringen til måleinstrumentet
- Måleinstrumentets usikkerhet

- Måleinstrumentets stabilitet og usikkerhet ved ulike driftsforhold
- Kontrollmetode for instrumentet
- Kontrollfrekvens
- Hvem som gjennomfører eventuell kalibrering
- Kalibreringsprosedyrer
- Vedlikehold
- Driftsbetingelser og prosedyrer for måleinstrumentet

Det er anledning til å benytte faktura som grunnlag for å bestemme kvotepliktig utslipp forutsatt at fakturagrunnlaget er fremkommet på en slik måte at maksimal usikkerheten i aktivitetsdata tilfredsstiller klimakvoteforskriftens krav eller de unntak fra forskriftens krav som vedtas i det enkelte tilfelle. Den kvotepliktige er ansvarlig for å fremskaffe opplysninger om måleutstyret som er benyttet. I forbindelse med søknad om tillatelse til utslipp og program for beregning og måling krever ikke SFT dokumentasjon av usikkerheten i måleutstyret som er grunnlag for fakturering.

Virksomheter som ønsker å benytte faktura som grunnlag for å rapportere aktivitetsdata må oppgi hvem varen er kjøpt av, hvem som er ansvarlig for måling av fakturert mengde og hvilket måleutstyr som er benyttet, det vil si type måleinstrument og lokalisering. SFT forutsetter at virksomheten har kunnskap om usikkerheten i måleutstyret som er benyttet for fakturering. Dokumentasjon av hvorvidt kravet til maksimal usikkerhet i aktivitetsdata er overholdt må være tilgjengelige for SFT på eventuelle kontroller og skal sendes SFT i forbindelse med den årlige rapporteringen av kvotepliktige utslipp.

Nedenfor er det gitt en nærmere beskrivelse/utdyping av punktene over:

Henvisning til aktuell kildestrøm: det skal for ethvert måleinstrument som beskrives henvises til aktuell kildestrøm. Virksomheten kan i beskrivelsen benytte kildestrømnummeret som er oppgitt i punkt D i dette skjemaet, eller benytte betegnelsen på kildestrømmen. Flere måleapparater kan benyttes for en kildestrøm.

Type måleinstrument: her skal det oppgis hvilken type måleinstrument som benyttes. Eksempel: Coriolis måler (massemåler), turbinmåler, båndvekt.

Spesifikasjon av måleinstrumentet: her skal det oppgis modell og leverandør/produsent. Eksempel: Båndvekt, type Carl Schench serie E.

Plassering av måleinstrumentet: skal angi hvor måleinstrumentet (målere og følere) er plassert. Plasseringen er viktig for hvor representative prøvene er. Eksempel: måleutstyret er plassert ved brenneren.

Måleinstrumentets usikkerhet: instrumentets totale måleusikkerhet oppgitt i prosent.

Måleinstrumentets stabilitet og usikkerhet ved ulike driftsforhold: det skal beskrives hvordan måleinstrumentet opererer ved ulike driftsforhold og hvordan dette påvirker stabiliteten og usikkerheten til måleutstyret med tilhørende måleresultater.

Kontrollmetode for instrumentet: oppgi om instrumentet kontrolleres ved kalibrering eller verifikasjon av myndighet eller tredje part.

Kontrollfrekvens: hvor ofte kontrolleres måleutstyret.

Hvem gjennomfører eventuell kalibreringen: her skal det fremkomme om det er virksomheten selv eller andre enn virksomheten som gjennomfører kalibreringen.

Vedlikehold: det skal beskrives hvordan måleinstrumentet vedlikeholdes og hvem som gjør dette.

I tillegg til en grundig beskrivelse av de ovennevnte punktene skal det legges ved kalibreringsprosedyrer for hvert enkelt måleinstrument og driftsbetingelser og prosedyrer for det enkelte måleinstrumentet.

Dersom det finnes andre aktuelle interne prosedyrer og dokumenter, forskrifter, standarder eller lignende med hensyn til måleutstyr skal det refereres til disse.

E.1.4. Metode for bestemmelse av faktorer

Det skal gis en beskrivelse av prøvetakingsmetode, prøvetakingsfrekvens og analysemetode av energivarer, råvarer og produkter som skal benyttes ved bestemmelse av utslippsfaktor, oksidasjonsfaktor, omregningsfaktor, karboninnhold og ved bestemmelse av biomassefraksjon for hver av kildestrømmene. Det skal oppgis en metode for hver faktor virksomheten bruker. Dette skal beskrives i et eget vedlegg.

For hver faktor skal følgende beskrives:

- Henvisning til aktuell kildestrøm
- Angivelse av hvilke faktorer/data det gjelder
- Metode for bestemmelse av faktorene
- Hvor ofte bestemmes faktorene
- Hvordan tas prøvene
- Hvem tar prøvene

Nedenfor er det gitt en nærmere beskrivelse/utdyping av punktene:

Henvisning til aktuell kildestrøm: det skal for enhver faktor som oppgis henvises til aktuell kildestrøm. Virksomheten kan i beskrivelsen benytte kildestrømnummeret som er oppgitt i punkt D i dette skjemaet, eller benytte betegnelsen på kildestrømmen. Det vil være flere faktorer/data for en kildestrøm.

Angivelse av hvilke faktorer/data det gjelder: det skal for hver metodebeskrivelse angis hvilke(n) faktor/data det gjelder. Aktuelle faktorer/data er utslippsfaktor, oksidasjonsfaktor, omregningsfaktor, karboninnhold og biomassefraksjon.

Metode for bestemmelse av faktorer: det skal blant annet gis opplysninger om analysemetode, prøvetaking og metode for beregning av faktorer. Det skal gis en referanse til standarder (CEN/ISO/nasjonal) som er benyttet. Dersom det ikke finnes egnede standarder kan prøvetaking, prøvebehandling og analyse utføres etter egnede utkast til standarder eller i henhold til beste praksis i industrien. I tilfeller hvor standarder ikke finnes skal prøvetakingen, prøvebehandlingen og analysene beskrives i detalj.

Hvor ofte bestemmes faktorene: det skal oppgis hvor ofte faktoren bestemmes. Bestemmelse av bedriftsspesifikke data og faktorer skal være representativ. Analysehyppigheten må være deretter.

Hvordan tas prøvene: det skal forklares kortfattet hvordan prøvetakingen foregår.

Hvem tar prøvene: her skal det fremkomme om det er virksomheten selv eller andre enn virksomheten som gjennomfører prøvetakingen.

E.1.5. Bruk av laboratorier

Virksomheten skal i dette punktet oppgi om de benytter akkrediterte laboratorier til bestemmelse av bedriftsspesifikke data og faktorer.

E.1.5.1 Akkrediterte laboratorier

Laboratorier som benyttes for bestemmelse av bedriftsspesifikke data og faktorer skal i utgangspunktet være akkreditert etter NS-EN ISO/IEC 17025.

Navnet på det akkrediterte laboratoriet som benyttes skal oppgis. Dersom virksomheten benytter akkrediterte laboratorier skal dette dokumenteres i eget vedlegg til program for måling og beregning.

Dersom virksomheten ikke benytter akkrediterte laboratorier, skal punkt E.1.5.b fylles ut.

E.1.5.2 Bruk av ikke-akkrediterte laboratorier

I tabellen skal det komme frem hvilke ikke-akkrediterte laboratorier virksomheten benytter. Dersom det benyttes samme laboratorium for flere kildestrømmer, er det nok å fylle ut en rad, hvor det henvises til alle kildestrømmene og alle faktorer/data. Det bør likevel komme fram hvilke faktorer/data det gjelder. *Type faktorer/data* er utslippsfaktor, oksidasjonsfaktor, omregningsfaktor, karboninnhold og biomassefraksjon.

For at SFT skal kunne godkjenne bruk av et ikke-akkreditert laboratorium må den kvotepliktige vise at det aktuelle laboratoriet kan fremskaffe data som er like pålitelige som data fra et akkreditert laboratorium. Kravene til hva som må dokumenteres finnes i vedlegg 3B med veileder i klimakvoteforskriften. Det skal legges ved dokumentasjon på at virksomheten oppfyller disse kravene.

Virksomheter som vil ha utslipp mindre enn 25 000 tonn CO_2/år for enkelte av årene 2008-2012 vil kunne benytte ikke-akkrediterte laboratorier.

E.2. Overvåkningsmetode - kontinuerlig måling av CO_2-utslippet

Dette avsnittet skal kun fylles ut dersom virksomheten benytter kontinuerlig måling av CO_2 som overvåkingsmetode. Metoden skal kun benyttes dersom det gir mer nøyaktige utslippstall enn beregningsmetodikk. Kontinuerlig måling av CO_2-konsentrasjonen i avgassen og bestemmelse av avgassmengde skal utføres etter CEN-standard dersom dette finnes. Dersom ikke CEN-standarder finnes skal egnede ISO-standarder eller nasjonale standarder benyttes.

Der det ikke finnes standarder kan utkast til standarder eller den beste praksis i industrien benyttes.

E.2.1 Usikkerhet i utslippstallet for en utslippskilde

E.2.1.1 Oppfyllelse av krav til metodetrinn

Virksomheten skal angi om usikkerhetskravene til utslippstallet for den enkelte kilde oppnås.

Bestemmelse av kvotepliktig utslipp ved kontinuerlig måling skal gjennomføres slik at den totale usikkerheten i utslippstallet for en utslippskilde i rapporteringsåret er mindre enn ± 2,5 %.

Dersom virksomheten oppfyller kravene til usikkerhet, kan virksomheten gå direkte til punkt E.2.2. Dersom virksomheten ikke oppfyller krav til usikkerhet skal punkt E.2.1.2 og E.2.1.3 fylles ut.

E.2.1.2 Årsak til at virksomheten søker om unntak fra metodetrinnene

Dersom det medfører urimelige høye kostnader eller er teknisk umulig å oppnå kravet om usikkerhet kan SFT gjøre unntak fra dette kravet. Dersom kravet medfører *urimelige høye kostnader* kan SFT akseptere en usikkerhet på 5 % eller maksimalt 7,5 % avhengig av kostnadene ved å redusere usikkerheten. Dersom kravet er *teknisk umulig* å nå kan SFT akseptere en usikkerhet på maksimalt 10 %.

E.2.1.3 Usikkerhet i utslippstall som ikke oppfyller kravene til metodetrinn

I tabellen skal det komme fram hvilket metodenivå virksomheten kan oppnå.

Dokumentasjon som viser at kravet eller kravene til overvåking medfører urimelig høye kostnader og/eller er teknisk umulig å gjennomføre skal fremkomme i egne dokumenter som vedlegges programmet for måling og beregning.

E.2.2 Måling av CO_2

Det kontinuerlige måleutstyret som anvendes ved direkte måling av CO_2-utslipp fra en utslippskilde skal beskrives i eget vedlegg. Om flere kilder måles likt, kan disse beskrives under samme punkt. Det må i slike tilfeller komme klart frem hvilke kilder det gjelder. CO_2 som overføres til annen virksomhet skal også inngå i overvåkingen.

I beskrivelsen skal følgende punkt være med:

- Utslippskilde
- Beskrivelse av måleutstyr
- Beskrivelse av målepunkt
- Beskrivelse av prøvetakingen
- Målehyppighet
- Vedlikehold
- Rutiner for kalibrering av måleutstyret
- Prosedyrer for innsamling, bearbeiding og lagring av data

Nedenfor er det gitt en nærmere beskrivelse/utdyping av punktene:

Utslippskilde: skal beskrives og angis for hver enkelt måling. Dersom to utslippskilder måles på samme måte, kan dette beskrives under samme punkt. Det er i slike tilfeller viktig at det blir henvist til alle de aktuelle kildene.

Beskrivelse av måleutstyr: i en beskrivelse av måleutstyret skal blant annet følgende parametere inngå: hvilken type måleapparat, spesifikasjon av måleapparatet (type, produsent/leverandør), alder, måleinstrumentets usikkerhet, måleinstrumentets stabilitet og usikkerhet ved ulike driftsforhold

Beskrivelse av målepunkt: sier noe om plasseringen av måleapparatet (målere og følere) og dermed hvor representativ prøvetakingen er.

Beskrivelse av prøvetakingen inkl målehyppighet: det skal beskrives kortfattet hvordan prøvetakingen foregår, hvor ofte registreres måleverdiene, hvem som bearbeider prøvene (dvs. virksomheten selv eller andre). Standarder som benyttes skal oppgis.

Vedlikehold: det skal beskrives hvordan måleinstrumentet vedlikeholdes og hvem som gjør dette.

Virksomheten skal også etablere rutiner for kalibrering av måleutstyret, samt prosedyrer for innsamling, bearbeiding og lagring av data. Disse skal også være en del av beskrivelsen av det kontinuerlige måleutstyret for måling av CO_2.

E.2.3 Måling av røykgassmengde

Måleutstyret som anvendes ved måling av røykgassmengde fra en utslippskilde skal beskrives i eget vedlegg. Om flere kilder måles likt, kan disse beskrives under samme punkt. Det må i slike tilfeller komme klart frem hvilke kilder det gjelder.

I beskrivelsen skal følgende punkt være med:

- Utslippskilde
- Beskrivelse av måleutstyr
- Beskrivelse av målepunkt
- Beskrivelse av prøvetakingen
- Målehyppighet
- Vedlikehold
- Rutiner for kalibrering av måleutstyret
- Prosedyrer for innsamling, bearbeiding og lagring av data

Nedenfor er det gitt en nærmere beskrivelse/utdyping av punktene:

Utslippskilde: skal beskrives og angis for hver enkelt måling. Dersom to utslippskilder måles på samme måte, kan dette beskrives under samme punkt. Det er i slike tilfeller viktig at det blir henvist til alle de aktuelle kildene.

Beskrivelse av måleutstyr: i en beskrivelse av måleutstyret skal blant annet følgende parametere inngå: hvilken type måleapparat, spesifikasjon av måleapparatet (type,

produsent/leverandør), alder, måleinstrumentets usikkerhet, måleinstrumentets stabilitet og usikkerhet ved ulike driftsforhold

Beskrivelse av målepunkt: sier noe om plasseringen av måleapparatet (målere og følere) og dermed hvor representativ prøvetakingen er.

Beskrivelse av prøvetakingen inkl målehyppighet: det skal beskrives kortfattet hvordan prøvetakingen foregår, hvor ofte registreres måleverdiene, hvem som bearbeider prøvene (dvs. virksomheten selv eller andre). Standarder som benyttes skal oppgis.

Vedlikehold: det skal beskrives hvordan måleinstrumentet vedlikeholdes og hvem som gjør dette.

Virksomheten skal også etablere rutiner for kalibrering av måleutstyret, samt prosedyrer for innsamling, bearbeiding og lagring av data. Disse skal også være en del av beskrivelsen av det måleutstyret for måling av røykgass.

E.2.4 Beregning av røykgassmengde

Det skal redegjøres for hvordan røykgassmengden er beregnet

E.2.5 Måling av hjelpeparametrer

Måleutstyret som anvendes ved måling av hjelpeparametrer fra en utslippskilde skal beskrives i eget vedlegg. Med hjelpeparametrer menes for eksempel fuktighet, trykk, temperatur, O_2-innhold med mer. Om flere kilder måles likt, kan disse beskrives under samme punkt. Det må i slike tilfeller komme klart frem hvilke kilder det gjelder.

I beskrivelsen skal følgende punkt være med:

- Utslippskilde
- Type hjelpeparameter
- Beskrivelse av måleutstyr
- Beskrivelse av målepunkt
- Beskrivelse av prøvetakingen
- Målehyppighet
- Vedlikehold
- Rutiner for kalibrering av måleutstyret
- Prosedyrer for innsamling, bearbeiding og lagring av data

Nedenfor er det gitt en nærmere beskrivelse/utdyping av punktene:

Utslippskilde: skal beskrives og angis for hver enkelt måling. Dersom to utslippskilder måles på samme måte, kan dette beskrives under samme punkt. Det er i slike tilfeller viktig at det blir henvist til alle de aktuelle kildene.

Type hjelpeparameter: det skal beskrives hvilken hjelpeparameter der gjelder. Med hjelpeparametrer menes for eksempel fuktighet, trykk, temperatur, O_2-innhold med mer.

Beskrivelse av måleutstyr: i en beskrivelse av måleutstyret skal blant annet følgende parametere inngå: hvilken type måleapparat, spesifikasjon av måleapparatet (type, produsent/leverandør), alder, måleinstrumentets usikkerhet, måleinstrumentets stabilitet og usikkerhet ved ulike driftsforhold.

Beskrivelse av målepunkt: sier noe om plasseringen av måleapparatet (målere og følere) og dermed hvor representativ prøvetakingen er.

Beskrivelse av prøvetakingen inkl målehyppighet: det skal beskrives kortfattet hvordan prøvetakingen foregår, hvor ofte registreres måleverdiene, hvem som bearbeider prøvene (dvs. virksomheten selv eller andre). Standarder som benyttes skal oppgis.

Vedlikehold: det skal beskrives hvordan måleinstrumentet vedlikeholdes og hvem som gjør dette.

Virksomheten skal også etablere rutiner for kalibrering av måleutstyret, samt prosedyrer for innsamling, bearbeiding og lagring av data. Disse skal også være en del av beskrivelsen av det måleutstyret for måling av hjelpeparametrer.

E.2.6 Beregning av kvotepliktig utslipp ut fra målte verdier

Det skal gis en forklaring på hvordan de ulike målte eller beregnede parametrene kombineres for å beregne det årlige kvotepliktige utslippet gitt som tonn CO_2.

E.2.7 Verifisering av målte utslipp

I dette avsnittet skal det beskrives hvordan virksomheten har tenkt å verifisere de målte utslippene. Verifiseringen skal gjennomføres ved beregning. Det skal legges ved beregningsmetode, beskrivelse og referanse til faktorer som er benyttet i beregningene, samt anslag i usikkerheten i faktorene som er benyttet i beregningene.

F. Internkontroll

Virksomheten skal etablere en prosedyre for internkontroll for frembringelse og arkivering av rapporterte utslippsdata, inkludert opplysninger om virksomhetens kvalitetssikrings- og kontrollsystem for frembringelse av rapporterte utslippsdata.

Prosedyren skal legges ved som eget dokument til program for beregning og måling av utslipp. Virksomheter som tidligere har sendt inn en tilfredsstillende internkontrollprosedyre til SFT, kan henvise til tidligere innsendt prosedyre. Endrede og oppdaterte prosedyrer skal sendes SFT.

Dersom virksomheten ikke har etablert en prosedyre for internkontroll, skal dette begrunnes i eget vedlegg. Det skal også fremlegges en plan for når en slik prosedyre kan foreligge.

G. Øvrige opplysninger

Dersom virksomheten har øvrig informasjon som er viktig for behandling av søknaden om tillatelse til kvotepliktig utslipp, skal dette komme fram i dette punktet.

H. Underskrift

Søknaden skal underskrives av den ansvarlige for utfyllingen av søknaden.

I. Vedleggsoversikt

Det skal gis en oversikt over alle vedleggene som er lagt ved søknaden. Vedleggene skal nummereres. Det skal gis en henvisning til avsnittet i skjemaet som vedlegget tilhører, samt stikkord for innholdet i vedlegget. Antall sider for det enkelte vedlagte dokument skal også oppgis.